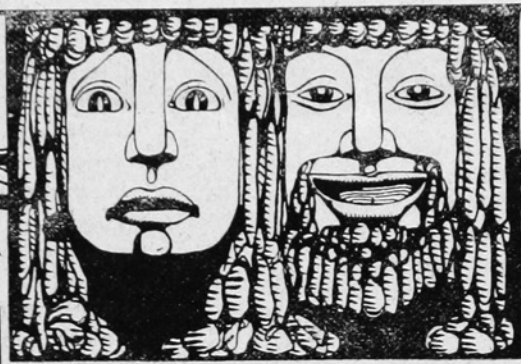

LA ESCENA CATALANA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

PLASSA DEL PÍ, 5.

TEATRE DE CATALUNYA

(De fotogr. Manéles.)

Carles Capdevila

(De fotogr. Amadeo.)

Andreu Guixer

En El Tresor, de Josep Morató

Un fragment de LA VERGE DEL MAR

QUADRO POEMÀTIC DE
SANTIAGO RUSIÑO

Patró. Sabeu la cala dormida, que'n diuen cala dormida, sota els penyals de llevant?

Mari. 2. Prou que hi sabem.

Mari. 1. Forsa hi he pescat.

Patró. Sabeu que hi ha com una bauma, amb un sorral, allà a les fosques, amb una aigua verda, però tant clara que al fons s'hi veu en els peixos, y les herbès y fins les petxines?

Mari. 1. La bauma blava.

Patró. Doncs va ser allí. Diu que'l patró de la «Maria», veient que la mar era bonansa, havia dit als seus minyons: «avui, a les sis, sigueu a la platja, que anirem a parar nances, que fà lleveig pera alsar la vela». En sent a les sis, tots hi varen ser. Draps en l'aire, rumbo a llevant, y cap a la cala dormida. Al ser onades enllà, el vent va encalmarse; però una calma que, segons diu en els morts que al cel sien que hi eren, no s'ha vist mai tanta quietut. El mar semblava de cristall, d'oli, blanc, un encantament! Diu que hi havia una mortor com si els peixos dormis-sen a dintre! No n'heu vist d'aquestes mars tèrboles?

Mari. 2. Els tips de remar que'ns costen!

Patró. Doncs amb els remis y tira enllà, perquè el vent ja no ventà d'enlloc, sen van anar cap a la cova. Al ser-hi a prop, un noieta que duien fill d'un naufrag desamparat, diu que's va posar la mà als ulls. «Què mires?», li diu el patró. «No sé què miro, però veig una cosa damunt de l'aigua de la bauma, que no sé si és un ofegat, una fusta, una sirena o bé una herba que fa llumenetes. Es veu una resplendor!» Tots van mirar y no van veure res. Es va fent fosc, y ningú veu res; però el noieta anava mirant. «És allí», diu. «Què?» «Allí». «Aont?», «Una clariana». «Tu deus somniar». «Ho sé de cert!», diu ell. Remen més depressa, y per si ho fos y per si no ho fos, perquè l'home que ha anat pel mar sen espera qualsevol cosa, timó a llevant y sia-lo que sia! Ningú veia res; però el noi la va veure. Era allí! Nadava aguda, amb els ulls mirant cap al cel; amb un aire d'encantament, com si mirés a la seva terra.

Roseta. Y era la Verge?

Patró. Y doncs qui?, retòtjol! Era la Verge, però nin-

gú ho creia. «És una figura de terral», deia el patró del «Maria». «És una dòna de fusta», — deien els altres de la barca. — Com si les dònes de fusta poguessin nadar per les cales! El noieta, essent sols un noieta, hi veia claror, la veia somrient, la veia contenta y com resignada, y aquells suros, que eren homes, ningú hi sabia veure res, y és que hi han homes que són cegos per les coses que no són clares.

Roseta. Y què'n van fer?

Patró. Y què n'havien de fer? Se la van endur a la barraca! Y aquella gent descreienta, a copia de tenirla a casa, com el tracte fa comprendre el tarannà de les persones, y qui diu persones diu imatges, van veure que, si era de fusta, era de fusta miraculosa. Mentres la van tenir aprop, demaneu-ne de pesqueria! Talment s'hauria pogut dir que 'ls peixos l'anaven a veure! No tiraven la xarxa a mar que no rompessin les malles. La barca arribava curulla, y am remis, am vela, am pluja, am sol, am terra-trèmol, am tempesta y am mar bonansa, sempre'l bot plè, y peixos estranys, peixos de mars forasteres, que venien de l'altra terra pera fer-li acatament o lo que sia!

Mari. 1. Si que és estrany.

Patró. Espereu-vos! «Miracle!», van comensar a dir els pescadors que no pescaven. «Miracle!», les dònes. «Miracle!», tothom. «És la Verge del mar!», deien alguns. «Fa claror!», deia l'infant. «És piadosa!», «Somriu!», «Plora!». Fins que, per fi, de tant dir-ho un jorn va anar-hi el rector, va convencers de que era miracle, la van voler portar a l'iglesia, acompanyant-la en processó, y, al ser en aquet lloc on ara som, no va voler anar més endavant. La van posar a la capella, y aquí la teniu, la Verge del Mar, que fa claror, jo us ho asseguro! Fa claror, per qui la sab veure, com el cego, com tots els malalts, y com la veurieu vosaltres, ss tinguessiu alguna pena que ella us la pogués traure.

Pauet. Vaja un fet!

Mari. 2. Y vos ho vàreu veure?

Patró. Jo navegava. Però n'hi han que ho han vist, y encara són vius, y si no ho creieu, mala negada, sou curts de senderi, per no dir tontos!

Roseta. Jo sí que ho crec.

Pauet. Per què no ho hem de creure?

Pobre 1. (En veu baixa) Jo ho dubto.

Patró. Què dius?

Pobre 1. No res.

Patró. Que ho dubtes, has dit! Ja t'he sentit. Y com no tens de dubtar de les coses de la capella, si sempre estàs a la part de fóra?

Pobre 1. Perquè a dintre... no hi podria viure.

Patró. Y a fóra hi vius, pesquès... perquè sí! Perquè'l nostre mossèn Rafel és massa bò, en que sia un sabí! Si fos per mí, bona refral...

Pauet. Vaja, calmeu vos, y anem, Roseta. (*Se'n va a la capella.*)

Patrò. Aneu, y bon vent; però lo pactat. L'un a babor y l'altre a estribor, que, pera resar, no volem parelles Y vosaltres... (*Als pobres*) Vosaltres... no res! Us tinc respecte perquè sou pobres, y no hi ha res més pobre... que'l ser pobre!

(*Entra corrent Ignasi.*)

Ignasi. Patrò! Patrò!

Patrò. Què hi ha, firaire?

Ignasi. Que ve un penitent que és un peix gros! Un gran senyoràs! Un gran pecador! És un home molt ric, segons diuen, els que li sospiten l'història! Y ve descals!

Patrò. Y d'on ve?

Ignasi. Aneu ho a saber! Els penitents no se sab mail De molt lluny! De tres o quatre pobles lluny. Diu que és capità de barco.

Mari 1. De quin barco?

Ignasi. Què sé jo, de quin barco?

Patrò. Y és jove?

Ignasi. Cal És molt vell, però és fort y colrat y du sota-barba. No'n deu haver seguit pocs de mars amb el sol que porta a la caral

Patrò. N'hi ha un altre que no anomeno que també n'ha seguit tants com ell, y no és penitent, ni sen penedeix, ni té ganes de penedir-se'n.

Ignasi. Ja veieu si en té de renom la nostra Verge de Mar.

Patrò. Com que no n'hi ha d'altra, enlloc més. Ni en terra de cristians, ni d'heretges, ni de moreria.

Ignasi. Y què hi ha d'haver! Quan jo veig que n'hi ha que no creuen, m'hi faria a tiros, a pedrades, a mossegs y a cops de cap!

Mari 1. No n'hi ha pera tant!

Ignasi. A pedrades, diel N'hi ha que diuen que hi han altres pobles que'n tenen de més miraculosos. Que les presentin, si son tant macos! Que les portin, aveiam, y que les encarin am la nostra, y ja veurem quina's llueix més! No vull dir mal de les altres, però la nostra no ha estat mai en vaga. Que malalts, que tulits, que baldats, que cegos, que mares... ja ho sabeu. No té un moment pera reposar, y sempre afaible, sempre somrienta. Un jorn tenia el mantell mullat, perquè venia de salvar un nautreg.

Patrò. Això és cert, y jo ho puc comprovar.

Ignasi. Y sempre amb aquella cara, volent dir: «Aneu demanant, que aquí soc jo de nit y de dia pera curar al fill, pera pregar als Sanys y fins pera implorar pietat a tots els entrants y sortints de la Gloria Celestial»

CONFUCI

Acabà de parlar el gran Confuci.

Ses paraules darreres palpitaven encara com una música d'inefable bellesa, com el perfum d'alguna flor divina que no esclata en la terra. Aquell silenci august no s'atreven a rompre sos deixebles com si temessin profanar al rómprer, queicom de sant.

«Oh mestrel

—digué un d'ells a la fi—Tu no ets un home com aquets que't rodejen; tu ets un Deu devallat de les altures per redimir la terra.

—No, no só un Deu! va murmurar Confuci sonrient ab dolcesa.

—Doncs un enviat de Deu, que per Deu parla, ple de divina essencia.

—No só tampoc enviat de Deu. Só un home que passa per la terra assedegat d'amor y de justicia, veritat y sabiesa.»

Llavors inflamats d'entusiasme s'alsaren els deixebles.

«En nostres cors ha penetrat ta flama; dèixens partir. oh mestrel

Tes paraules sublimes hem d'escamparles de cap a cap de terra;

hem de dur ta doctrina salvadora a totes les consciencies.

Farem que la coneguen tots els homes, y que tots, coneixentla,

l'acatin reverents y la practiquin com sola verdadera.

—Partiu enhorabona, y ma doctrina vos acompanyi sempre;

escampeula pel'mou, y a tots els homes ab fervor prediqueula.

Ab fervor y ab amor, sens altra forsa.

Mes ai de mi! y ai d'ella!

y ai de vosaltres, dic, si l'imposàveu jamai per la violencia!

Si pogués presumir qu'ella algún día encén odís de secta,

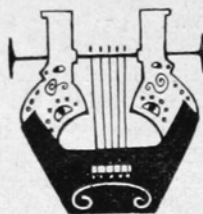
qu'en mà d'home ha posat l'arma homicida, qu'atía una foguera,

que lluny de portar l'iris de concordia porta el llamp de la guerra;

llavors,—no serà!—mes ai, llavors renegaria d'ella

de vosaltres, de mi,... renegaria fins del jorn que vaig néixer!»

APELES MESTRES.

ESTRENES D LA SETMANA

TEATRE DE CATALUNYA

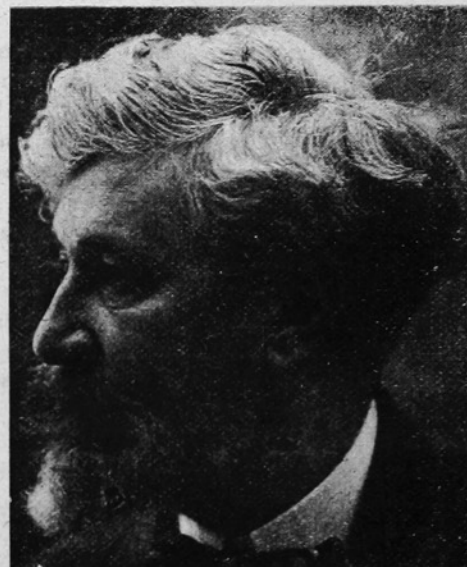
La Verge del Mar.—Poema escènic en un acte, per Santiago Rusiñol.

Una nova y ben potent ratxada de grandesa ha passat pel Teatre Català ab la darrera obra del eximí Santiago Rusiñol, pintor poeta. Car, així com en *L'alegría que passa* se fusionen, col·laborant, les dugues personalitats del artista, no en altra manera es *La Verge del Mar* fruita madura y saborosa de tant providencial equilibri. Mes la nota culminant del poema, lo que ha guanyat al autor més ovacions y assegura a la producció lloc d'honor en nostra escena nacional, son—com indicàvem,—els grans vents de transcendència que s'hi desfermen sublimant les bel·leses de l'acció y esvaint els defectes que podessin haverhi. Els comentaris vulgars, els elogis de sempre, palidegen y res voldrien dir glosant aquell final de l'obra casi sense paraules però vessant d'expressió, de sentit, de forsa dramàtica. Aquell instant prodigiós pot ésser y serà, sens dubte, discutit y comprès de diverses maneres, però qui vulgui usar sinceritat confessarà que no pot presenciar el miracle de *La Verge del Mar* sense una suprema esgarritansa inoblidable... Y conseguir això, tant artísticament y ab la sobrietat de medis ab que en Rusiñol ens porta al desenllàs de l'obra, es gracia d'elegits. Celebrem, doncs, incondicionalment, sense estalvis de entusiasme ni reserves de admiració, el present del poeta que ha sabut estremitar fins a l'ànima y anem a veure l'obra segons de enriquir així la nostra sensibilitat, pensem com volquem en matèries religioses, mentre el cor ens bategui y vetlli l'intel·ligència, curiosa, en nostre front...

Escrites les paraules anteriors, resta dit tot lo que, essencialment, ens sugereix el darrer èxit teatral den Santiago Rusiñol.

Descendint a detalls de tecnicisme, hi ajustarem això: que el diàlec de l'obra, suggestiu y colorat, es sempre concordant ab les situacions escèniques, variadíssimes. Nova mostra de la agilitat de l'autor que, en un sol acte, passa del sainet, casi bé, al drama poemàtic. Y el camí's fa ab trassa y gradació, sense discordancies de cap mena, ans contribuint a enriquir y humanisar el quadro ab els infinits matissos que la vida real presenta. Noresmenys les figures que intervenen en l'acció hi son ben estudiades, y escullides ab delicada oportunitat y sense destorbarse mutuament, sinó contribuint cada una, fóra discrepàncies, a la finalitat que l'autor li té assignada. D'aquí prové la armonia del conjunt y aquell cenyir y doblegar de l'acció, ab vera maestría, a les conveniencies o necessitats dels moments escènics. Poques vegades hem vist, sobre el teatre, desplegar-se, en aquest sentit, tanta habilitat. Fa l'efecte, adhuc, que l'autor se complagui agomolant dificultats per donarse el goig d'anar salvantles, poc a poc, airoament...

Altra nota culminant que convé glosar en la nova producció, es l'acert en escullirne l'ambient y els episodis y, encara, l'art ab que son evitades, en la plàstica de l'obra, les violencies de tota mena que podessin atormentar, gravitanthi massa estona, la sensibilitat del espectador. Així, la presentació de la malalta, duta sobre un baiart. La llarga permanència de la figura, hauria produït veritable angossa al pú-

SANTIAGO RUSIÑOL

blic. En Rusiñol, sabentho, la fa aparèixer sols un instant, però podríem dir que en tota l'obra ja s'està preparant, habillíssimament, la indispensable sortida. Com? Ab la escena del cego; ab la passada del pare aquell, duent el fill en brassos, etc... Heusaquí evitada la tortura, doncs, y també, de camí, donats els antecedents que calien pel grandios efecte emocionant del final del poema. Sabent endavinar, estudiant y rumiant semblants secrets ds tecnicisme, els joves aficionats al art escènic poden aprendre a escriure, planejar y resoldre comedies; ells que, posats a *preparar* la curació de una malalta, ja ens l'haurien presentada al alsarse el teló, plorant y queixantse, enervadorament, per enternirnos...

Senyalàvem, entre les qualitats de *La Verge del Mar* aquella justesa de l'ambient que s'hi respira. Y aquí caldrà apuntarhi els noms den Moragas y Alarín, eminents escenògrafs, autors del decorat de l'obra. El qual contribuï, enquadrant bellament y adequada les figures, al inmillorable efecte del conjunt.

També fora injusticia oblidar, en aquesta ressenya de la festa, l'obligat repartiment de floretes als actors que estudiaren l'obra—ajudant en això la meritíssima tasca directiva den Jaume Borràs,—ab l'afecte entusiasta y bona voluntat que'l poema den Rusiñol se mereixia.

En Borràs, a més, encarnà una figura ab innegable talent, ben caracterizada y declamant ab concentració. La Emilia Baró estigué magistral, eminentíssima, en la sola escena, planyívola, clamorosa y excepcional, que li toca representar. La senyora Verdier, dominant com sempre el personatge. La Fremont, intel·ligent, aplomada, perfecta. La Persiva deliciosa en actituds, frescor y ingenuitat. La Mestres confirmant les bones impresions y acreixent les esperances que'ns feu concebir. La Buxadós, la Plà, la Roldán, la Huguet y la Castejón, discretíssimes.

Vagi un nou encoratjament per en Carles Capdevila, l'inimitable creador, aquesta temporada, de en «Cabra» de *El Tresor*. La figura que presenta en *La Verge del Mar* també es de les que compten. En Tor, inters y emotiu, digué la escena que li pertocava ab forta y dolorosa realitat. En Barbosa deliciós de caràcter y dicció. En Blanca fent ab vera unció y humilitat l'interessantíssim capellà. En Bardem

alegrador, enamorat, remorós, tal com calia. En Guixer entonat, voluntariós, plè d'afany de encaixar y conseguintha perfectament. Molt bé en Galceràn, en Torres, en Donato, en Martori, en Baró y tots els altres que intervingueren en l'obra.

La qual,—repetimho,—ve a pendre lloc d'honor indiscutible en el nostre Repertori.

Felicitem doncs, ben corament, a tots els que contribuïren—honrantse a si mateixos,—a assegurarne l'èxit sorollós.

TEATRE DE CATALUNYA

Dietari de la setmana:

Dijous, dia 28, tarde: *L'estuet de San Martí y La germaneta*; nit *El Tresor y La germaneta*.

Divendres, dia 29: *El Tresor y La germaneta*.

Dissabte, dia 30: *La germaneta*, estrena del quadro poemàtic, en un acte, de Santiago Rusiñol, *La Verge del mar*, y *El pintor de miracles*.

Diumenge, dia 31, tarde y nit: la mateixa funció.

Dilluns, dia 1: la mateixa funció.

Dimars, dia 2: *L'estuet de Sant Martí y La Verge del mar*.

Y acaba la temporada de quaresma

La Verge del mar den Santiago Rusiñol ja es comentada en la secció corresponent.

Per aquest dissabte que serà, doblement, de glòria,—està anunciada la estrena de l'obra pòstuma den Joan Maragall *Nausica*, decorada per en Junyent, Vilumara, Moragas y Alarma, escenògrafs, y Apeles Mestres, dibuixant. Figures totes elles, eminents.

I'Eugeni d'Ors, que fou amic del mestre, obrirà la festa ab una bella prosa. «El triomf de la paraula sobre la mort».

Els amants de les glòries catalanes estan d'enhorabona.

PRINCIPAL

De «famoso arquitecto del arte escénico» califica el Franqueza, menescal del mateix ram, a M. Victorià Sardou. El qual, a no ser difunt (com aquells desolats *mantenedors* que retrèiem,) ben segur hauria contestat la floreta ab la dita castellana, però oportuna en aquest cas, de *si el necio aplaude, peor*. Car en aquestes altures, sortirnos descobrint *arquitectos* tant coneguts com el senyor Sardou, ja son ganes, realment, de fer brometa!

En fi: que aquest dissabte els senyors que freqüenten el Principal veuràn la rescalfada *Theodora* interpretada per la Xirgu, aquest cop actriu catalana. Més val aixís, al cap d'avall, que sortirnos ab una altra *Perra gorda*, de ferestega recordació y memoria perdurable.

ESPANYOL

En Rafel Marquina, notable escriptor, ha traduït, bellament, *La Reina Jova* de l'Angel Guimerà. *La Reina joven*, doncs, va donarse a conèixer, parlant en castellà, al públic d'aquest teatre que la rebé ab tots els

honors. Se distingiren, a més del senyor Parreño y de la senyora Daroqui encarregats dels protagonistes, els altres apreciabilíssims actors y actrius que intervingueren en l'obra. Rebin, ab la del públic, la nostra més sincera felicitació.

S'ha representat, en el mateix teatre, *El carro del vi*, el popular sàinet den Ramón Ramón y Vidales. Altre bon èxit que caldrà tenir en compte per decidirnos a posar vigent, en la populosa barriada, el nostre repertori.

L'Adrià Gual a Madrid

L'Adrià Gual prepara a Madrid, en el «Teatro de la Princesa», un cicle històric teatral consistent en la celebració de tres interessants sessions espectacles, compostes y parlades per en Gual mateix y representades per actors d'aquell teatre baix la direcció den Díaz de Mendoza. Se celebraran a les tardes dels dies 11, 13 y 15 d'aquest més.

Aquest projecte y certes actituds atribuïdes al conferenciant, han donat un xic que parlar aquets dies, *El Poble Català*, directament, y *La Veude Catalunya*, en un article doctrinal, ja varen comentar la cosa. Nosaltres, per ara, ens concretarem reproduint el programa den Gual desitjosos de contribuir a l'obra de cultura y expansió, única finalitat que,—per ara,—volem veure en la discutida actitud del artista ideador de les conferències.

Dia 11.—Primera part.—A manera de pròlec. Disertació sobre el Geni de la Comedia.

Segona part.—Els grecs. La comedia grega. Aristòfanes. Evocació del Escolista. El Escolista. Representació de un ensaig de *Les granotes* a casa del corega Agatarc.

Tercera part.—L'escenari grec. Representació fragmentària de *Les aus*, d'Aristòfanes, comentada y completada per l'Escolista.

Dia 13.—Els llatins.—La Età mitjana—Albors del Renaixement.

Primera part.—Dels llatins a la Età mitjana.—Disertació sobre el geni còmic mitgeval.

Segona part.—Representació de *La ronda de histrions*, en la qual prenen part bufons, trovadors, juglars, etc, a més de exhibirshi dos fragments de *La dansa de la mort*.

Tercera part.—La comedia del Art, del 1500 al 1670. Preludiant. *El jardí de les comedies*. Presentació de la família arlequiniana. *Teatre de la fira*. Representació de la novíssima farsa de *Arlequí Vividor*.

Dia 15.—El Renaixement.

Primera part.—Consideracions sobre el renaixement còmic europeu. Anglaterra, Fransa, Italia; supremacia del teatre còmic espanyol.

Segona part.—«El corral de la Pacheca.» Lope de Rueda. Representació del *Paso segundo de los ladrones*.

Tercera part.—Molière y son Teatre. Representació del últim acte de *El malalt imaginari*, seguit de la cerimònia (*ballet*) y recepció del doctor en presencia del rei Sol y sa Cort.

SOCIETATS RECREATIVES.

Centre Provincial de Lleida

Per demà passat a la vetlla hi està anunciat el benefici del director d'escena Antoni Rissech, que ha escullit *Aucells de pas*, de Rusiñol i *Boca d'infern*, de Crehuet, aquesta serà representada per l'actor Miquel Rojás.

Ateneu Obrer Martinenc

En la vetlla del diumenge se representà el drama en tres actes *La flor de la montanya*, d'en Bordes y Estragués, que en conjunt tingué un desempeny bastant encertat lluintshi especialment, entre els executants, el senyor Verdaguier.

Per final, posaren *Memorialista ab lletra menuda* de'n Folch y Torras, que va fer passar un bon rato a la concurrència, estrenantse per aquesta obra una decoració deguda al pincell del senyor Casanellas, que siguié forsa elogiada, essent demanat ab insistència son autor.

Abdues obres foren dirigides pel veterà actor que fou del teatre català en Mateu Marqués.

Agrupació Titaina

El dissabte passat se posà en escena *El Mistic*, en qual execució se distingiren les senyoretetes Llorens y Diago, els joves Mombrú, Martínez y Punyol, contribuint bastant per la seva part els senyors Anclart, Olibella, Lumpianyes, Carmen, Mercader, Dampeny y Bravo.

La senyoreta Rosa Devenat, que ab aquesta obra va fer son debut, va fer una bona impressió, no obstant esperem véurela en altres papers pera jutjar.

No's podia demanar més al senyor Oller, ja que's va encarregar d'el seu personatge a darrera hora.

Per lo avensat de l'hora va suspendres la pessa *Cura de moro*.

La Filantropica (Gracia)

Baix la direcció del senyor Roca, el diumenge últim se posà en escena la pessa de Pitarra, *Café y copa*, en qual interpretació prengueren part la senyoreta Badia y els senyors Roca, Calveras, Bonet, Tarré y Tarin. Tant la senyoreta Badia com el senyor Roca se portaren molt rebé; els demés si haguessin estudiat més els seus respectius papers, haurien quedat en millor lloc y l'apuntador no hauria tingut de cridar tant.

Círcol de propietaris (Gracia)

El passat diumenge se representà la comedia en quatre actes *El viatge del senyor Pons*, que fou interpretada ab el mateix acort que altres vegades, y sobresortint en el desempeny les senyores Parreño y Sabater y senyors Cuyàs, Adria, Teixidó y Devenat; aquest últim encarnà'l protagonista ab veritable art. Els demés compliren discretament.

Agrupació Condal

Baix la direcció del senyor Estruch, s'hi

representà *La mare eterna*, ab una execució bastant regular, sobresortint la simpàtica senyoreta Estruch, y els senyors Guiriquet, Sellares, Parcerises y Navarro. Les dugues pessas restants no ies vegèrem per esser altra hora quan finia l'obra del senyor Iglesias.

Unió Dependents de Confecció

Sol solet, fou l'obra inaugural d'aquest elenc, baix la direcció dels joves Corberó-Castellet, lluintshi abduos, acompanyats de la senyora Romagosa y senyors Guine, Perixés, Carberó (E.) y Prous. L'obra *Amics porten faties*, se suspendgué per lo avensat de l'hora.

Juventut Jaumista (Tapinerta 33)

Les obretes *Jugara casats* y *Com l'anell al dit*, foren regularment encaixades per les senyoretetes Tuvella y Castells y els senyors Constants, Tuvella y Perramón.

Els directors senyors Pedret y Genera, feren tot quat sabien per fer quedar be lograntho per cert, encara que hi mancaren ensaigs a les esmentades obres.

Clarís

L'obra nova *Llevar*, que ja vegèrem fa uns quants anys al *Assiàtic*, fou l'escullida per aquesta entitat. En l'execució hi

havia quelcom d'inseguritat en la colocació de figures, el treball de les actrius forsa elogiabile, en particular la senyoreta Riera. La senyoreta Fortuny, discreta: Dels senyors; en Figuerola, en Ferrés y en Carrasco, bé.

Llum Andreuenca (Sant Andreu)

En celebració de son benefici l'agrupament dramàtic d'aquest centre, posà en escena el dia 31, (després de *Els mals esperits*) l'obra de Iglesias *La mare eterna*, en qual execució s'hi lluhí tota la companyia, distingintshi a més de la senyoreta Montai, els senyors Moranta, Rodríguez y Coma.

Seguidament el senyor Oller y un altre que no recordem el nom, representaren el diàlec *Escultures de marbre*, essent aplaudits per la concurrència.

Unió Familiar (Asat, 26)

El dia 7, celebrà son benefici el senyor Sebastià Sisquella, director del quadro líric y dramàtic de aquesta Societat.

Se posarà en escena l'idili en dos actes d'en Santiago Rusiñol *El pati blau* y la comedia en un acte de'n Martí Giori *Comedia de comedies*.

DE NOSTRES CORRESPONSALS

Esplugas de Llobregat.—«Centre Catòlic». El diumenge, dia 17, «La Congregació de S. Lluís Gonsaga» va posar en escena els següents dramets. *El primer amaràs a Deu sobre totes les coses*, *Vaga y Cegos del cor* y la sarsuela *Càpsules Mauser*; en el primers'hi distingiren els senyors Serra, Diví, Astals y Pi; en el segon el senyor Diví va lluitshi de debò ajudantlo en lo millor de l'obra el senyor Pi; els demés secundaren; el tercer per un alborot que hi hagué en el públic no's pogué apreciar la bonica prosa qu'adorna aquesta obreta. ¡Llàstima! y en la sarsuela hi feren de les seves els senyors Sutorras, Diví, Serra y Galtés.

Seu d'Urgell.—«Teatre Rimbau». Per la Diada de Sant Josep posaren en escena el drama d'Iglesias *Lo cor del poble*; anant d'allò mes bé, sobresortint el senyor Samarà en l'hermós paper de «Pasarell» qu'el feu ab tota perfecció; el «Fidel» anà a càrrec del senyor Orriols no decaient un moment en tota l'obra;

en «Rovira», fet pel senyor Moles, molt bé; en «Gap» per el senyor Roca y el «Albert» pel senyor Serra. Secundaren perfectament perque surtis ajustada del tot l'obra, y deixem per l'últim la senyora Cardalda que va fer una «Madrona» com ja esperàvem, plena de vida demostrantnos com sempre qu'es una artista que se sab surtir bé dels papers que se li confien.

Per fi de festa *La sala de rebre* molt ben executada per les senyores Vallespi y Cardalda y els senyors Cardona y Orriols.

Mataró.—«Foment de la Sardana». S'hi ha donat una funció, el dia 19, quals obres escullidas van ser: el drama en tres actes *Amor de pare*, posat en escena per l'aficionat senyor Gallego, que sapigué donar els caràcters de la obra com mareix y fou acompanyat per la senyora Vila de Gallego que lluf ses facultats artístiques com una bona actriu, com aixís els joves aficionats senyors

Serra, Martí, Ribas y Flaguer que sortiren airoso de llurs papers.

Per fi de festa, varen representar la comedia *Un bon debut*, en la que feren les delícies del públic els joves, Flaguer, Serra y Gallego y senyora Vila.

«Ateneu Obrer». El diumenge dia 24, baix la direcció del aficionat senyor Miquel Comas, y ab la cooperació de les actrius senyores Conxa Ceballos, Antonia Riera y Susagna Molgosa varen posar en escena el drama en tres actes den Rusiñol, *L'héroe*, quals parts foren despenyades per els aficionats senyors Comas, Serrapiñana, Planas, Gualba, Illa, Llover, Pou y Puig, que, junt ab les senyores Ceballos, Riera y Molgosa, varen donarhi una bona execució.

Masnou.—«Centre Coral Unió Masnouense». El dia 17, la companyia d'aficionats va representarhi, baix la direcció de l'Antoni Guardiola, aquestes pessetes còmiques: *Un gendre del altre mon*, *S. M.*, *Tres cors* y el drama de l'Iglesias *Lladres*.

La senyoreta Artau y els senyors Fernàndez, Roig, Vila, Grifols, Mestres, Bartres y Guardiola, executants de les obres, foren molt aplaudits.

Palamós.—L'element jove d'aquesta vila ha organitzat una gran festa patriòtica pel dia 30 del corrent a benefici dels ferits de Melilla. Se representarà el drama den Rusiñol *El Mistich*. La part de protagonista y direcció corre a càrrec del jove primer actor don Joan Santacana.

Sant Celoni.—Diumenge passat la companyia d'aficionats del «Centre Popular», posà en escena la sarsuela catalana *La Marmota*, de Courat Roura, en qual desempenyo obtingueren nutrits aplausos tots quants hi prengueren part; havent de repetir varis números.

En el Circol «La Constancia» la companyia d'en Joan Santacana, representà les obres *Otello*, (en català), *La taberna* y *Felicitat Eterna* les quals foren ben interpretades.

Lleida.—«La Paloma». El dia 17, se posà en escena, per la tarde, dugues vegades la comedia *La Cartilaginatalgia* essent discretament interpretada per la senyoreta Comas y senyors Guai, Baiget y Puntos.

El dia 19, una representació de *La Cartilaginatalgia* y un altra de *Mala nit*.

Les seccions se contaren per plens y els aficionats foren aplaudits.

«Centre Radical». El dia 17 del passat, la secció de aquest centre posà en escena les obres, *La fantasma de sant Telm*, *Gras y magre* y *L'última carícia*, ab bona execució per part de alguns aficionats.

«La Violeta». El dia 17, per la tarde, estava anunciada altra representació del drama sacro *La Passió* no poguentla verificar per falta de públic. Per la nit, la posaren en escena, y, no pogueren acabarla a causa de un incident, que nosaltres som els primers en

sentir y els planyem. Tingueren que tornar el preu de les localitats al públic y tancar el teatre.

Badalona.—«Unió F. N. R.» *Papà Ministre y Lo que no vulguis per tu...* foren les obres escullides pera representar el diumenge dia 24, baix la direcció del notable aficionat J. Guardia, y en les quals s'hi distingiren notablement la senyoreta Vallvé y senyora Vidal y els senyors Gili, Carbó, Bosch, Dalmau, Tugás (J.), Mateu, Clauet, Aguilar y Sitjes.

«Gent Nova». La companyia que dirigeix el senyor Josep Gubert representà el diumenge prop-passat *La resclosa* y *Un crim sensacional*, obres que foren interpretades ab molt acert.

«Centre Badaloní». La companyia Terradas-Casas, dilluns, dia 24, hi representà *La Bona gent*, d'en Rusiñol. La execució fou bona per part de tots, y particularment, la Sra. Sarbosa y senyor Terradas y Casas estigueren a una envejable altura. Per fi ens serviren *Jugar a casats*, que fou ben jugat per la senyora Sarbosa y senyor Clapés.

«Casino Apol». Per la secció Líric-Dramàtica, foren representades diumenge prop-passat ab la cooperació dels distingits aficionats Terradas y Casas, les obres *Mossen Janot* y *El coro dels benplantats*. Cal fer especial menció de la senyora Sarbosa y senyors Terradas y Casas els quals confirmaren una vegada més les seves particulars dotes artístiques. Les senyores Casasas, Aleuorn, Fornés y Pujol y els senyors Clapés, Navarro Boix Campmany, Ferrán y Carreres, compliren molt béson comés, la execució de la pessa no estigué ni de bon tros a la altura de l'obra, degut a que la majoria que hi prengueren part eren debutants.

Tarrassa.—«Teatro Principal». El dia 22, del passat s'hi representà, la traducció, *La verge boja*, per la companyia de l'Enric Gimenez, que fou de excelent interpretació per part de les senyores Xirgu y Santolària. També be els senyors Gimenez, Vinyas y Farquet.

Divendres passat la mateixa companyia, posà en escena la comedia d'en V. Sardou, traduïda al català, *Frou-Frou* que desempenyaren majistralment totes les parts de la companyia; despendintse al mateix temps del públic, qui ha correspost molt bé a totes les sis funcions que han representat en aquesta temporada de Quaresma.

«Fraternidad Republicana». La companyia d'aficionats, baix la direcció d'en Llorens Alsina, representaren diumenge passat el drama de Iglesias *La mare eterna*, en qual obra lluien molt llurs facultats els senyors Alsina, Padrós, y Verdager, secundant d'igual manera els senyors Serra, Rius y Gallart, ab el valios concurs de la senyoreta Ballespí. Molt bé de presentació. Per fi de festa representaren la comedia *A cal Sabater*, en que la senyoreta Ballespí y els senyors Forn, Rius, Gallart y Bistué foren passar una estona molt divertida.

Tolrà.—«Teatre La Unió». Ab les obres *Embolic de pretendents El Bombero* y *Sistema Munyón*, el diumenge, dia 17, celebrà una vetllada aquesta entitat a benefici del jove malalt de desgracia Anton Cabué, fill d'aquesta vila, que presenciaren lo senyor rector mossén Miquel Giravent y el vicari mossén Josep Perales, assistinthi ab el bon intent de cooperar y dar així més importancia al acte del fi benèfic que se celebrava.

«Teatre La Palma». El dia 19, interpretades per los aficionats d'aquest elenc dramàtic, foren posades en escena les obres *Don Gonzalo* y *A casa l'alcalde*.

La presentació signé correcte y desempenyada amb regular encert, valguent los entusiàstics aplausos al baixar el teló de cada acte.

La part femenina confiada a les joves actrius senyoretas Mestres (A.), y Arboix (P.), regular baix tots conceptes; y la característica senyora Guart, notablement bé.

Esplugas del Llobregat.—«Café-Teatre-Quirse». Se posà en escena, el 31 del passat el drama d'en Guimerà *En pòlvora*. El benefici de la representació se dedicà al soci en Jaume Creus, que està al servei de les armes.

La senyoreta Morera, es portà dignament en la «Taneta». Per final, *A pel y repel*, lluintshi la senyoreta Morera y el senyor Estella (B.).

Mataró.—«Ateneu Obrer». Els aficionats de aquesta casa el dia 31, varen representar la balada en tres actes, de Pitarra, *Lo Liri d'aigua*, en qual execució feu una creació del difícil paper de «Riteta» la nena Enriqueta Rodríguez.

Y després, baix la direcció del aficionat senyor Miquel Comas, posaren en escena el quadro dramàtic, de Iglesias, *Juventut*, per les senyores; Ceballos y Guardia y els senyors Comas, Guelva, Illa, Labruja y Planas, que digueren llurs papers amb molta correcció. Y acabà tant bonic programa amb la representació de la joguina arranjada per Ll. Milla *El ninot de molles*, que foren interpretats els senyors Pau, Illa, (aqueix últim ab sa vis còmica mantingué en rialla contínua a la concurrència) y foren molt ben acompanyats per la senyoreta Guardia, que també obtingué aplausos.

Sallent.—«Ateneu Català». *La mare eterna* y *Castor y Polux*, van ser les obres escullides pel dia 21 del passat. Un nombre públic va aplaudir al final de tots els actes. Hi prengueren part els aficionats Carbonés, Camprubí, Bigorra, Riera y altres.

NOVES Y COMENTARIS

Cedint als precs de molts favoreixedors de la Revista, hem decidit acabar avui la publicació de

L'ESTIUET DE SANT MARTI

comèdia en tres actes de l'Apeles Mestres y

TORRE TORRETES

sainet en un acte den Josep Burgas.

Ademès de les corresponents pàgines (32) de folletí ne repartim 32 més, o siga 16 pàgines de text y dugues cobertes equivalents a 8 pàgines cada coberta, fent un total de 64 pàgines.

Així, el número resulta *extraordinari*. Y si bé els nostres subscriptors el rebran sense augment de preu, se posa a la venda a 25 cèntims l'exemplar.

Junt ab el número, se repartiran a la subscripció els exemplars de *L'estiuet de Sant Martí* y *Torre Torretes*, degudament enquadernats. Les altres persones que desitgin tenirlos en dita forma, poden verificar el canvi en aquesta administració, ab les condicions usuals, y abonant 15 cèntims per obra.

Lliures ja d'obres en curs, podem anunciar que, en el número pròxim, comensarem a repartir

EL TRESOR

la comèdia dramàtica en tres actes den Josep Morató que ab tant interès es esperada, junt ab

LA GERMANETA

els dos actes den Manel Folch y Torres que acaben de merèixer tants aplaudiments en el Teatre de Catalunya.

Actualitat. Selecció. Gran èxit. Heusaquí les paraules que poden escriures al costat de les produccions que hem tingut y tenim l'honor de editar dintre la nostra Biblioteca.

Don Ricardo Calvo, el notable y deferent comediant castellà, hoste de Barcelona, durant sis mesos, ha estat despedit ab veritable afecte per amics y admiradors, entre els quals s'hi compten prestigiosos escriptors y artistes catalans.

La festa, consistent en un banquet íntim, va celebrar-se al Restaurant Martín. Hi assistiren els principals crítics teatrals de Barcelona, entre ells en Joan Burgada, l'Emili Tintorer, en Font de Boter, en Rodríguez Codolà, etc. D'autors dramàtics hi eren l'Ignasi Iglesias, en Santiago Rusiñol, en Pompeu Crehuet y en Josep Morató. Altres escriptors, com en S. Pujol y Brull, en Pompeyo Gener y en Lluís Via, honraren la taula.

Va brindar-se. Alsaren la copa els senyors Camprubí, en representació de la empresa, en Joan Burgada, en representació de la premsa barcelonina y en Rusiñol, l'Iglesias, en Crehuet y en Gener. Tots foren aplaudidíssims per l'acert ab que, una mica cada hui, exteriorisaren el veritable sentit de la festa.

Va dir-se «Calvo: quan sigueu a Madrid, no parreu als vostres de la benevolència de la gent catalana. Digueu-els, abans, de la nostra justícia. Com actor y com a cavaller, sou digne de admiració y simpatia.»

Va dir-se encara més: «Calvo: vos heu fet honor al Teatre Català, dintre aquelles parets mateixes que encara'n ploraven l'ausència. Mercès, moltes mercès per la vostra noblesa.»

En Calvo, emocionat, pronuncià breus paraules d'agraïment, elogiant nostra literatura escènica. Recità, després, algunes poesies. Un dels fragments en que posà més ànima fou la narració de «Said» de *Mar y cel*.

Ab molt gust ressenyem aquest homenatge que els intellectuals de Catalunya han fet a qui, eminent artista d'altres terres, sabé fer justícia al nostre estimadíssim Teatre Nacional.

Don Ricardo Calvo treballarà, la temporada vinent, al Teatre Novetats de Barcelona. No cal dir com ho celebrem.

Està malalt l'Alexandre Nolla, aquell actor qu'es, d'entre els joves, un dels més notables. El paper que en Nolla havia de representar en la *Theodora* den Sardou, ha estat repartit a l'Enric Guitart. Això vol dir que la malaltia den Nolla, no es pas de les més lleus.

Desitgem, de tot cor, la millora del admirat comediant.

A més de l'Armengol Goula, son fóra de la companyia del Teatre Principal les senyores Carme Vendrell y Carme Rovira.

També, sens dubte ab motiu de la malaltia que sofreix, ha estat despedit l'Alexandre Nolla. El qual, sabent que té contracta firmada, no cal dir que resoldrà la qüestió com millor li sembli.

Dimars al vespre va celebrar-se al Ateneu Barceloní la anunciada vetllada necrològica en honor den Joan Maragall, president que fou d'aquella casa.

Hi assistí nombrosa concurrència, ben devota. Llegiren treballs en Manel de Montoliu y en Miquel S. Oliver,

Els eminents artistes Marguerida Xirgu y Enric Gimenez recitaren, de manera esquisida, fragments del pròlec y dels tres actes del poema pòstum den Maragall *Nausica*, inspirat en uns epíssodis de la Odissea.

Clogué la vetllada el senyor Domenec y Muntaner, ab un sentit discurs de gracies.

LA ESCENA CATALANA comensa, avui, el segon trimestre d'aquest any. Ara es hora, doncs, de suscriures al periòdic en vista de la bona marxa que han emprès la Revista y els folletins de la Revista, que semben la veritable casa editorial del Teatre Català.

Els subscriptors de LA ESCENA tenen varies avantatges: els surt de franc la enquadernació de les comèdies y reben, sense augment de preu, els números extraordinaris (per exemple el d'avui.)

Les persones que, al suscriures a LA ESCENA, volguessin rebre, a més, per tenir les obres completes, els folletins publicats fins ara de *Torre Torretes* y *L'estiuet de Sant Martí*, deuen abonar 45 cèntims, import dels tres números aparescuts desde que s'hi aditen.

L'estiuet de Sant Martí, el deliciós idili escènic que avui acabem d'editar, serà traduït al castellà per Don Rómulo Saavedra que, haventne manifestat desitg y entusiasme, fou expressament autorisat per l'Apeles Mestres.

Altra bona nova, sobre la nostra literatura teatral: el dia 29 del mes passat fou estrenada, a Valencia, l'obra den Rusiñol *El indiano*, traducció den Martínez Sierra. La producció obtingué molt bon èxit, interpretada, en el Teatre Esia-va, per la companyia Colom-Vigo.

Per molts anys, tots plegats, puguin fer semblants obres.